

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008
וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.4.2008

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.4.2008, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 29.02.2008 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.02.08 ייכנסו לתוקף ב-1.4.2008.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
	5,350	2,390	5,910	18,750	תקינות
	4,990	2,320	5,260	17,480	שגויות
	290	60	540	1,060	לא מזהות
	70	10	110	210	
	5,100				

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
	6,315	4,114	7,138	26,469	עד 15
	1,854	1,782	2,514	9,726	15-25
	1,079	746	1,355	5,068	25-35
	1,523	730	1,499	5,393	35-45
	759	419	811	2,817	45-55
	415	225	431	1,554	55-65
	345	104	259	992	65-75
	209	70	152	567	75-75+
	131	38	117	352	
	8,902				

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,950 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-30 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-790 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ג. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.11.07 עד 15.02.08, נכנסו לתוקף 1.4.2008.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
3,501	3,236	5,041	11,308	23,086	סך הכול
1,965	1,590	2,524	--	6,079	כללית
623	485	--	2,790	3,898	לאומית
913	--	986	3,129	5,028	מכבי
--	1,161	1,531	5,389	8,081	מאוחדת

כ-23,090 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, לעומת כ-22,390 ברבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-5,230 מבוטחים כאשר קופת חולים לאומית הפסידה כ-1,140 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-1,790 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-4,580 חברים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008 לפי קופות

סך הכול	10,719
קופ"ח כללית	7,696
קופ"ח לאומית	808
קופ"ח מכבי	1,547
קופ"ח מאוחדת	668

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008 לפי קופות

סך הכול	41,568
קופ"ח כללית	20,555
קופ"ח לאומית	3,997
קופ"ח מכבי	10,011
קופ"ח מאוחדת	7,005

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף פברואר 2008 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 29.02.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
15,960	1,841	1,021	2,931	21,753	סך הכול
635	44	128	625	1,432	עד 1
3,404	196	253	1143	4,996	5-1
3,777	417	209	542	4,945	15-5
2,661	284	143	243	3,331	25-15
4,113	440	131	117	4,801	35-25
871	207	72	68	1,218	45-35
285	124	20	44	473	55-45
127	57	25	39	248	65-55
51	41	16	48	156	75-65
30	21	18	44	113	85-75
6	10	6	18	40	+ 85

הנתונים מצביעים על גידול של כ-200 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-6,140 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

131,737	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.1.08
<u>8,472</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
140,209	
<u>9,120</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
131,089	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.4.2008

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-650 מבוטחים השוהים בחו"ל, בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל 109 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.4.2008:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

סך הכול	109
כללית	53
לאומית	8
מכבי	27
מאוחדת	21

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-29.02.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
670	1,647	271	1,284	3,872	5-1
2,850	7,747	1,490	5,559	17,646	15-5
3,444	7,785	2,571	9,438	23,238	25-15
4,436	11,127	2,611	14,586	32,760	35-25
3,271	10,265	1,789	7,145	22,470	45-35
1,607	5,005	1,141	4,240	11,993	55-45
1,124	3,371	655	3,031	8,181	65-55
599	1,922	460	1,851	4,832	75-65
339	1,165	337	2,027	3,868	85-75
141	445	163	1,480	2,229	+ 85
18,481	50,479	11,488	50,641	131,089	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-14% בקופ"ח מאוחדת וכ-9% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 29.2.2008, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
7,636	20,061	4,280	20,521	52,498	3-2 שנים
3,039	8,732	1,850	8,195	21,816	4-3 שנים
2,743	8,048	1,820	7,000	19,611	5-4 שנים
3,617	10,313	2,433	9,416	25,779	10-5 שנים
1,446	3,325	1,105	5,509	11,385	מעל 10 שנים
18,481	50,479	11,488	50,641	131,089	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-72% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודשיים כנגד כל "שנת היעדרות".

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 29.2.2008

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
334,842	16,716	4,935	11,463	3,331	13,526	49,971	384,813	סה"כ
8,718	4,572	1,471	3,122	1,154	3,789	14,108	22,826	24 -18
60,446	2,074	1,508	2,653	767	3,796	10,798	71,244	25-34
73,633	1,663	755	2,008	447	1,733	6,606	80,239	35-44
68,038	2,246	432	1,249	330	1,142	5,399	73,437	45-54
60,276	3,278	314	871	189	841	5,493	65,769	55-64
25,371	1,462	205	676	169	567	3,079	28,450	65-74
17,159	744	156	606	183	830	2,519	19,678	75-84
21,201	677	94	278	92	828	1,969	23,170	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-18,600, לעומת הרבעון הקודם.

להלן התפלגותם לפי מספר "שנות היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 29.2.2008

מספר שנות היעדרות					סה"כ
7-6	5	4	3	2	
319,969	19,266	14,806	13,573	17,199	384,813

יתר על כן כ-6,540 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת מרץ 2008 כדלקמן:

<u>חודשי המתנה</u>	<u>סה"כ</u>	<u>כללית</u>	<u>לאומית</u>	<u>מכבי</u>	<u>מאוחדת</u>	<u>לא חבר</u>
סך הכול	6,544	2,605	451	1,740	928	820
4 חודשים	1,805	782	133	423	255	212
6 חודשים	1,120	508	106	196	155	155
8 חודשים	836	371	52	187	118	108
10-12 חודשים	2,343	811	141	772	335	284
14 חודשים	440	133	19	162	65	61

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (8,880 ₪ החל מינואר 2008), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים בתום 6 חודשים מיום התשלום הראשון (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008, כ-439 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

כמו כן, כ-1,330 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008:

סך הכול	2,603
קופ"ח כללית	1,042
קופ"ח לאומית	144
קופ"ח מכבי	895
קופ"ח מאוחדת	522

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008 :

סך הכול	60
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	32
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	28

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.4.2008

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.4.2008)	צירופי קופות
1.1.2008	1.4.2008		
30,922	31,396	114,716	כללית + לאומית
70,476	71,491	247,487	כללית + מכבי
36,366	36,932	133,430	כללית + מאוחדת
12,253	12,499	45,220	מכבי + לאומית
7,893	8,050	31,032	לאומית + מאוחדת
17,770	18,028	64,376	מכבי + מאוחדת
175,680	178,396	636,262	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,542,460 זוגות נשואים ומכאן כי 11.6% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים דצמבר 2007 – פברואר 2008, הצטרפו לקופות החולים עולים חדשים לפי הפרוט הבא :

סך הכול	3,264
קופ"ח כללית	1,097
קופ"ח לאומית	129
קופ"ח מכבי	1,429
קופ"ח מאוחדת	609

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-44% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 באפריל 2008. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
939,862	958,343	1,721,640	1,772,119	677,020	688,508	3,814,384	3,865,025	7,152,906	7,283,995	סך הכול
25,336	25,336	36,964	36,964	14,391	14,391	75,398	75,398	152,089	152,089	עד 1
100,496	101,166	148,631	150,278	57,869	58,140	286,023	287,307	593,019	596,891	5-1
204,459	207,309	332,377	340,124	140,591	142,081	636,689	642,248	1,314,116	1,331,762	15-5
135,552	138,996	206,765	214,550	107,610	110,181	570,648	580,086	1,020,575	1,043,813	25-15
147,286	151,722	254,997	266,124	93,045	95,656	575,472	590,058	1,070,800	1,103,560	35-25
121,763	125,034	274,833	285,098	82,773	84,562	393,300	400,445	872,669	895,139	45-35
89,105	90,712	195,555	200,560	74,211	75,352	413,049	417,289	771,920	783,913	55-45
64,699	65,823	146,315	149,686	52,050	52,705	373,827	376,858	636,891	645,072	65-55
30,712	31,311	75,440	77,362	29,871	30,331	244,815	246,666	380,838	385,670	75-65
15,631	15,970	38,622	39,787	18,916	19,253	182,701	184,728	255,870	259,738	85-75
4,823	4,964	11,141	11,586	5,693	5,856	62,462	63,942	84,119	86,348	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-29.02.2008 לעומת 30.11.2007

0.45	סך הכול
0.23	כללית
0.27	לאומית
0.60	מכבי
1.18	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.5%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופות החולים הכללית והלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

סה"כ	7,278,588
כללית	4,192,327
לאומית	639,559
מכבי	1,626,139
מאוחדת	820,563

תוצאות החישוב באחוזים הן:

קופת חולים	מ-1.1.2008 עד 31.1.2008	מ-1.2.2008 עד 29.2.2008	מ-1.3.2008 עד 31.3.2008	מ-1.4.2008
סך הכול	100.000	100.000	100.000	100.000
קופ"ח כללית	57.748	57.707	57.668	57.598
קופ"ח לאומית	8.799	8.801	8.800	8.787
קופ"ח מכבי	22.270	22.292	22.317	22.341
קופ"ח מאוחדת	11.183	11.200	11.215	11.274

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 באפריל 2008.